

Egy evőkanál névelő

alaptag
VALAMI; VALAKI

képregény

természet

utazás

tudós

sorozat

kirándulás

Leírások (jelzői szerep)

VALAMILYEN VALAMI

melléknév (az alaptag jelentését részletezik, pontosítják)

csodálatos képregény

emlékezetes utazás

fiatal tudós

unalmas sorozat

felejthetetlen kirándulás

Leírások (jelzői szerep)

VALAMILYEN VALAMI

melléknévi igenév (az alaptag jelentését részletezik, pontosítják)

kiolvasott képregény
a megújuló természet

eltűnt tudós *kifizetett utazás*

letöltött sorozat

felejthetetlen kirándulás

a; az; egy szócskák

a/az/egy + VALAMILYEN + VALAMI/VALAKI
névelő

a_{csodálatos} *képregény*

a_{megújuló} *természet*

az_{emlékezetes} *utazás*

egy_{fiatal} *tudós*

egy_{unalmas} *sorozat*

egy_{felejthetetlen} *kirándulás*

a; az
határozott névelő

a csodálatos *képregény*

a drága *autó*

a fiatal *tudós*

1. már volt szó róla, már ismert dologra utalunk (pl. *A tudós ötletének köszönhetően*);
2. abban a helyzetben csak egy dologra lehet gondolni (*A természet kincseivel ismerkedtek meg*);
3. általánosítás (pl. *Így van ez a képregényekben.*).

birtoklás kifejezése (birtokos szerkezet)

(*a/az*) + VALAMI/VALAKI + VALAMIJE/VALAKIJE

a gyerek képregénye

a sorozat főszereplője

az osztály elképzelése

a tudós találmánya

VALAMI/VALAKI: *gyerek; sorozat, osztály, tudós (birtokos)*

VALAMIJE/VALAKIJE: *képregénye, főszereplője, elképzelés, találmánya (birtok)*

egy

határozatlan névelő

egy_{fiatal} *tudós*

egy_{unalmas} *sorozat*

egy_{felejthetetlen} *kirándulás*

1. abban a helyzetben még nem volt szó az adott dologról (először említjük);
2. nem fontos a pontosítás.

Lássunk egy példát!

Volt egyszer (1) **egy** fiatal tudós. (2) **A** fiatal tudóst Bencének hívták. Bencének volt (3) **egy** kutyája is. (4) **A** kutyát mindig Vezérnek szólította, habár az igazi neve Csibész volt. [...] Csodával határos módon (5) **egy** napon megkereste őt (6) **egy** James Goodall nevezetű kutató. (7) **A** kutató azzal a kéréssel fordult, hogy csatlakozzon **egy** expedícióhoz. [...] (8) **Az** expedíciók csodálatos dolgok.

tehát

- ✓ a világ egy elemére nem egy puszta főnévvel, hanem egy **főnévi alaptagú kifejezéssel** utalhatunk;
- ✓ ha a beszédársunk számára egy főnévről részleteket is el akarunk árulni, pontosíthatjuk, részletezhetjük jelentését jelzői szerepű szavakkal (**melléknevet vagy melléknévi igenevet használva**);
- ✓ a főnévi alaptagú kifejezés része a **névelő** is, amely beszédhelyzettől, beszédszándéktól és szövegkörnyezettől függően lehet határozott vagy határozatlan;
- ✓ birtoklás kifejezése: **birtokos szerkezet** (egy főnévi szerkezetben két főnév kapcsolódik össze).